



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 385/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja bytom [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Romanom Juríkom, PhD., Jazerná 19, Nové Zámky, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2013 a jeho rozsudkom z 23. septembra 2014, postupom Krajského súdu v Žiline v konaniach vedených pod sp. zn. 9 Co 1089/2015, sp. zn. 8 Co 64/2016 a sp. zn. 10 Co 314/2016 a jeho rozsudkom sp. zn. 9 Co 1089/2015 zo 16. apríla 2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 392/2015 a takto

**r o z h o d o l :**

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

## Odôvodnenie:

### I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená 18. júla 2017 elektronicky a 21. júla 2017 poštou a 24. júla 2017 doplnená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja bytom [REDACTED] (spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2013 a jeho rozsudkom z 23. septembra 2014, postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 9 Co 1089/2015, sp. zn. 8 Co 64/2016 a sp. zn. 10 Co 314/2016 a jeho rozsudkom sp. zn. 9 Co 1089/2015 zo 16. apríla 2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 392/2015.

2. Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že okresný súd rozsudkom z 23. septembra 2014 rozhodol, že sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne spoločnosti [REDACTED] (ďalej aj „žalobca“) sumu 19 916,35 € s príslušenstvom, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a prikázal sťažovateľom uhradiť žalobcovi trovy konania (spolu vo výške 3 182,23 €). Sťažovatelia podali proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom zo 16. apríla 2015 tak, že ponechal nedotknutý výrok rozsudku okresného súdu v časti, v ktorej žalobu zamietol, vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu potvrdil a uložil sťažovateľom povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 433,90 €. Sťažovatelia podali proti obom rozsudkom dovolanie. Najvyšší súd prípisom sp. zn. 2 Cdo 392/2015 z 29. septembra 2015 vrátil spis okresnému súdu z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, pričom v prípise sa konštatuje, že sťažovatelia neboli vo vzťahu k žalobcovi spotrebiteľmi, *„preto im neprislúcha oslobodenie od súdneho poplatku v zmysle vtedajšieho ustanovenia*

§ 4 ods. 2 písm. za/ zákona SNR č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov“.

3. Okresný súd následne vyrubil sťažovateľom súdny poplatok vo výške 2 389 €. Príjmové a majetkové pomery sťažovateľov im neumožnili zaplatiť súdny poplatok v určenej výške, a preto okresný súd uznesením sp. zn. 8 C 19/2013 z 5. novembra 2015 dovolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil. Proti uzneseniu okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie. Sťažovatelia sa nestotožnili s názorom, že nie sú vo vzťahu k žalobcovi spotrebiteľmi, a súčasne požiadali aj o oslobodenie od súdnych poplatkov.

4. Okresný súd uznesením sp. zn. 8 C 19/2013 z 22. decembra 2015 priznal sťažovateľom oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu jednej polovice. Krajský súd uznesením sp. zn. 8 Co 64/2016 z 26. februára 2016 rozhodol tak, že uznesenie okresného súdu o polovičnom oslobodení od súdnych príplatkov potvrdil a žiadnej strane nepriznal náhradu trov konania.

5. Následne okresný súd uznesením sp. zn. 8 C 19/2013 z 25. mája 2016 druhýkrát zastavil dovolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku. V tom čase už žalobca neexistoval a jeho právnym nástupcom bol (je) spoločnosť [REDAKOVANÉ]. Sťažovatelia podali proti uzneseniu okresného súdu o zastavení dovolacieho konania odvolanie. Krajský súd o odvolaní rozhodol uznesením sp. zn. 10 Co 314/2016 z 30. marca 2017 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil a stranám nepriznal nárok na náhradu trov konania. Právnomu zástupcovi sťažovateľov bolo uznesenie doručené 15. mája 2017.

6. Sťažovatelia ďalej uviedli, že medzitým začalo exekučné konanie na okresnom súde vedené pod sp. zn. 5 Er 228/2015 na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok okresného súdu sp. zn. 8 C 19/2013 z 23. septembra 2014 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 1089/2014 zo 16. apríla 2015.

7. Uvedenému postupu všeobecných súdov predchádzalo konanie sťažovateľov, ktorí si «v roku 2008, s cieľom preklenúť zložitú finančnú situáciu, „požičali“ od spoločnosti [REDACTED] sumu 600 000 Sk. Urobili to tak, že so spoločnosťou [REDACTED] uzatvorili kúpnu zmluvu na svoj vlastný byt a súčasne uzatvorili zmluvu o budúcej zmluve, na základe ktorej mali po splatení čiastky 600 000 Sk kúpiť svoj vlastný byt naspäť od spoločnosti [REDACTED]. V roku 2010, keď bolo jasné, že „kúpnu cenu“ za svoj vlastný byt vo výške 600 000 Sk nebudú vedieť spoločnosti [REDACTED] zaplatiť, uzatvorili sériu ďalších zmlúv. Išlo o zmluvu o úvere so spoločnosťou [REDACTED] [REDACTED] na sumu 30 000 eur, kúpnu zmluvu na svoj byt so spoločnosťou [REDACTED] (čím získali byt naspäť do vlastníctva) a zároveň záložnú zmluvu so spoločnosťou [REDACTED], ktorou zabezpečili pohľadávku zo zmluvy z úveru, pričom zálohom bol opäť ten istý byt...

... V roku 2012 podali sťažovatelia žalobu proti spoločnostiam [REDACTED] a [REDACTED], ktorou sa domáhali určenia neplatnosti úverovej zmluvy uzatvorenej medzi nimi a spoločnosťou [REDACTED] a záložnej zmluvy uzatvorenej medzi spoločnosťou [REDACTED] ako záložným veriteľom, spoločnosťou [REDACTED] ako záložcom a sťažovateľmi ako dlžníkmi. Konanie sa viedlo na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 4 C 2/2012. [REDACTED] [REDACTED] si uplatnila aj vzájomnú žalobu proti sťažovateľom, ktorou sa domáhala zaplatenia sumy 30 00 eur.

... Okresný súd Dolný Kubín rozhodol rozsudkom z 23. júna 2013. sp. zn. 4 C 2/2012-565, ktorým 1. určil úverovú zmluvu č. 3336 z 26. 1. 2010 uzatvorenú medzi sťažovateľmi na jednej strane a spoločnosťou [REDACTED] za neplatnú, 2. určil záložnú zmluvu z 26. 1. 2010 uzatvorenú medzi spoločnosťou [REDACTED] ako veriteľom, spoločnosťou [REDACTED] ako záložcom a sťažovateľmi ako veriteľmi za neplatnú. 3. vzájomnú žalobu spoločnosti [REDACTED] na zaplatenie 30 000 eur zamietol a 4. ostatnými výrokmi rozhodol o súdnom poplatku a trovách konania...

Zo skutkových zistení v rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín 4 C 2/2012-565 vyplýva okrem iného, že právne vzťahy medzi sťažovateľmi na jednej strane

a spoločnosťami [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sú spotrebiteľskými právnymi vzťahmi...».

8. Sťažovatelia ďalej uviedli, že podľa ich názoru „značne problematické je aj odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín 8 C 19/2013 a Krajského súdu v Žiline 9 Co 1089/2015...

Neakceptovateľná je najmä úplná ignorancia Okresného súdu Dolný Kubín v konaní 8 C 19/2013 a Krajského súdu v Žiline v konaní 9 Co 1089/2015 k dôležitým skutkovým zisteniam Okresného súdu Dolný Kubín v konaní 4 C 2/2012 spočívajúcich v tom, že sťažovatelia sa vo vzťahu k bývalej spoločnosti [REDAKOVANÉ] vôbec neobohatili, naopak, bývalá spoločnosť [REDAKOVANÉ] získala už pred vyhlásením rozsudku 8 C 19/2013 viac od bývalej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (o viac ako 10 000 eur viac). Krajský súd v Žiline sa týmito skutočnosťami nezaoberal vôbec.“.

9. Sťažovatelia súčasne navrhli, aby ústavný súd na základe skutočností uvedených v sťažnosti odložil vykonateľnosť rozsudku okresného súdu sp. zn. 8 C 19/2013 z 23. septembra 2014, ako aj rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co 1089/2015 zo 16. apríla 2015.

10. Na základe uvedeného sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 1 dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín z 23. 9. 2014, sp. zn. 8 C 19/2013-134, postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní 8 C 19/2013, rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo 16. 4. 2015, sp. zn. 9 Co 1089/2015 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní 9 Co 1089/2015 porušené bolo.

II. Právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín z Okresného súdu Dolný

*Kubín z 23. 9. 2014, sp. zn. 8 C 19/2013-134, postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní 8 C 19/2013, rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo 16. 4. 2015, sp. zn. 9 Co 1089/2015, postupom Krajského súdu v Žiline v konaniach 9 Co 1089/2015, 8 Co 64/2016 a 10 Co 314/2016, a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní 2 Cdo 392/2015 porušené bolo.*

*III. Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 16. 4. 2015, sp. zn. 9 Co 1089/2015 sa zrušuje.*

*IV. Rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín z 23. 9. 2014, sp. zn. 8 C 19/2013-134 sa zrušuje a vec sa mu vracia na nové konanie.*

*V. Okresný súd Dolný Kubín je povinný zaplatiť sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie spoločne a nerozdielne vo výške 5 000 eur do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

*VI. Okresný súd Dolný Kubín je povinný nahradiť sťažovateľom trovy konania do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“*

## **II.**

11. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich z § 20 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 53 zákona o ústavnom súde, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní návrhu na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

12. Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podobne aj I. ÚS 235/03, I. ÚS 156/04, II. ÚS 267/04, IV. ÚS 35/04, I. ÚS 109/06).

13. Sťažovatelia v konaní pred ústavným súdom namietajú najmä porušenie označených práv rozsudkom okresného súdu z 23. septembra 2014 a rozsudkom krajského súdu zo 16. apríla 2015, ktoré navrhujú zrušiť a ktoré v odôvodnení sťažnosti hodnotia ako arbitrárne. Uvedený rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 13. novembra 2014 (výrok 2) a 4. júna 2015 (výroky 1 a 3). Sťažnosť sťažovateľov bola ústavnému súdu doručená mailom 18. júla 2017, poštou 21. júla 2017 a doplnená 24. júla 2017. Na prvý pohľad je teda zrejmé, že bola ústavnému súdu doručená v značnom časovom odstupe po uplynutí ustanovenej dvojmesačnej lehoty od právoplatnosti rozsudku krajského súdu, teda oneskorene (obdobne napr. III. ÚS 315/05, III. ÚS 81/06, I. ÚS 20/2015).

14. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 109/06).

15. Pokiaľ sťažovatelia v sťažnosti vychádzajú v prípade plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti zo skutočnosti, že ich právnomu zástupcovi bolo uznesenie krajského súdu sp. zn. 10 Co 314/2016 z 30. marca 2017, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. 8 C 19/2013 z 25. mája 2016, ktorým bolo dovolacie konanie zastavené pre

nezaplatenie súdneho poplatku, doručené 15. mája 2017, ústavný súd takúto úvahu vzhľadom na petit sťažnosti (v ktorom sťažovatelia tieto rozhodnutia ako dôvod porušenia nimi označených práv neuvádzajú), ktorým je v zmysle § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný, nemôže akceptovať.

16. Keďže zmeškanie lehoty nemožno odpustiť a sťažovateľom táto lehota do dňa podania ich sťažnosti zjavne uplynula, ústavný súd odmietol ich sťažnosť v časti namietaného porušenia označených práv rozsudkom okresného súdu sp. zn. 8 C 19/2013 z 23. septembra 2014 a jemu predchádzajúcim postupom, ako aj rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 1089/2015 zo 16. apríla 2015 a jemu predchádzajúcim postupom podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej oneskoreného podania.

17. Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv sťažovateľov postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2013, krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 8 Co 64/2016 a sp. zn. 10 Co 314/2016, ako aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 392/2015 pri vyrubovaní súdneho poplatku sťažovateľom ústavný súd konštatuje, že v tejto časti je zásadným nedostatkom sťažnosti nejasný, nezrozumiteľný a nevykonateľný petit. Sťažovatelia v druhom bode petitu žiadajú vysloviť porušenie označených práv uvedenými postupmi okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu, ale neoznačujú konkrétne rozhodnutia, ktorými malo byť do ich práv zasiahnuté, a žiadne rozhodnutia vydané v týchto konaniach v ďalších bodoch petitu ani nežiadajú zrušiť. V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že v odôvodnení sťažnosti sťažovatelia vo vzťahu k týmto namietaným postupom všeobecných súdov uviedli, že *„Právo na spravodlivý proces porušili všeobecné súdy viacerými spôsobmi. V súvislosti s vyrubovaním súdneho poplatku to boli všetky tri súdy, teda Najvyšší súd Slovenskej republiky, Krajský súd v Žiline aj Okresný súd Dolný Kubín“*, čo nemožno vzhľadom na ich kvalifikované právne zastúpenie považovať za riadne odôvodnenie sťažnosti.

18. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľa nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred

ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné).

19. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

20. Keďže predmetná sťažnosť v predloženej podobe v tejto časti neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a síce jasný a vykonateľný petit a s ním zosúladené odôvodnenie sťažnosti, ústavný súd aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľov ich sťažnosť v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľov nezaoberal.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. augusta 2017